

Досвід з Полтавщини – у широкий світ

Цими днями на повну силу запрацював навчальний Центр органічного землеробства. Здійснилася мрія засновника ПП «Агроєкологія» Семена Свиридоновича Антонця щодо поширення досвіду органічного господарювання на регулярній основі. Лише протягом одного тижня в Центрі органічного виробництва, пройшли навчання дві групи: 25 українських керівників підприємств та агрономів і 15 фермерів із Молдови.

Досвід, молодість і наука

Семен Свиридонович ніколи не приховував того багажу знань і досвіду, який накопичив за багато років роботи за системою органічного землеробства. За цими знаннями до нього приїжджали тисячі людей з усього світу. Але хотілося, щоб працював навчальний центр, де люди отримували б глибокі знання про обробку ґрунту, захист землі від ерозії, способи підвищення родючості, вирощування сільськогосподарських культур без застосування пестицидів і багато іншого. Зрештою «Агроєкологія» створила такий центр, ряд заходів тут провело Полтавське товариство сільськогосподарства, стали відбуватися семінари, наукові конференції, ділові зустрічі. А нещодавно навчальний Центр органічного землеробства повністю підтвердив свою назву: з 19 по 24 травня тут пройшли два перших навчальних семінарів для виробників органічної продукції, організовані у співпраці з Інститутом органічного виробництва.

У нашій країні дедалі більше фермерів та власників сільгосп-підприємств роблять вибір на користь повного чи часткового переведення своїх господарств на органічну основу. Проте, спеціалізованого навчального чи наукового закладу, де можна було б отримати ґрунтовну підготовку для роботи у цій сфері, в Україні донедавна не було. Та ідея з його створення, як то кажуть, витала у повітрі. Втілили її в минулому році люди, які мають безпосереднє відношення до розвитку органічного сектору у вітчизняному сіль-

Гліб Лук'яненко – спікер семінарів для власників і агрономів органічних господарств

ському господарстві, експерти з органічного виробництва і ринку з багаторічним стажем: кандидат сільськогосподарських наук, директор Державного науково-виробничого підприємства Дослідне господарство «Сквицьке» НААН України Андрій Вдовиченко, органічний фермер Олексій Качковський і директор сертифікаційного органу «Органік Стандарт» Сергій Галашевський. Разом вони заснували НВО «Інститут органічного виробництва».

– Ми побачили, що є колосальна нестача знань у тих, хто намагається працювати в цій галузі, – розповідає Андрій Вдовиченко. – При цьому багато людей говорять про органічні технології, але таких, котрі знають, як застосувати їх на практиці, – дуже мало. І ми вирішили створити наукову установу, яка об'єднає людей, що багато років працюють в органічному виробництві, мають великий практичний досвід з різних напрямків, в тому числі – безпосеред-

ньо виробництва, сертифікації, експорту, наукових досліджень, викладання тощо.

Зараз в Інституті вже створена команда з близько 30-ти співробітників, які є кращими фахівцями у своїх галузях, серед яких – науковці, агрономи, експерти. Очолює Інститут Олексій Качковський. У Київській області на базі Дослідного господарства «Сквицьке» створене найбільше в Україні демонстраційне органічне поле, де можна побачити всі елементи відповідної технології, отримати щодо цього коментарі, поради. Там вже розпочато навчання директорів, агрономів сільгоспдприємств, фермерів. Також ведеться робота з вищими навчальними закладами: відібрано 15 студентів, які хотіли б у майбутньому пов'язати свою діяльність з органічною сферою, зараз узгоджують місця проходження їхньої виробничої практики. Тож, закінчивши виш, вони одразу, без переучування, зможуть працювати в органічних господарствах. Великі сподівання засновники Інституту покладають на співпрацю з ПП «Агроєкологія».

– Коли ми стали думати, де проводити освітні модулі, інших варіантів, ніж Центр органічного землеробства у ПП «Агроєкологія», навіть не розглядали, – говорить Андрій Вдовиченко. – Адже засновник підприємства Семен Свиридонович Антонєць – це епохальна фігура у органічному землеробстві України й Європи. Директор підприємства Гліб Віталійович Лук'яненко має чималий виробничий і організаторський досвід у цій сфері й великий потенціал у науковому та викладацькому відношенні. Його підхід до виробництва багатогранний, комплексний, сучасний, і водночас він базується на досвіді Семена Свиридоновича. Отже, «Агроєкологія» сьогодні – синтез колосального досвіду, молодості й прогресивних ідей. Символічно й те, що «Агроєкологія» розташована на Полтавщині, яка є душею України, де зароджувалися ідеї Вернадського, Овсінського, де вивчав чорноземи Докучаєв. Тому ми переконані, що на базі цього підприємства повинен працювати потужний міжнародний науково-демонстраційно-освітній Центр. Тут можна проводити заняття в конференц-залі, і одразу ж виїхати на поле та побачити, як працюють технології, поспілкуватися зі спеціалістами-практиками. Крім того, ми хочемо організувати на території підприємства демонстраційні ділянки, де в одному місці будь-який фермер зміг би подивитися й порівняти, як почуваються на органічному полі ті чи інші сорти, гібриди, як працюють мікробіологічні препарати тощо. Ці плани вже почали втілюватися в життя.

Продовження на 2 сторінці

Міжнародне співробітництво

Дві династії на органічних теренах Європи

Для успішної роботи органічне землеробство потребує сучасної техніки, причому, не тільки звичайної, якою користуються всі аграрії, але й специфічної, зорієнтованої саме на органічні технології. Утім, у всьому світі таку техніку виробляють лише кілька підприємств. І австрійська компанія Einböck, агрегати якої нещодавно з'явилися в «Агроєкології», – одна з них.

24 червня на нашому підприємстві з робочим візитом побувала австрійська делегація на чолі із власником компанії Einböck Леопольдом Айнбокком. У складі делегації прибули Крістіан і Адольф Клінглмаєри – власники фірми KLINGMAYR East Trading GmbH та «KET Україна», яка в нашій країні здійснює продаж і сервісне обслуговування сільськогосподарської техніки, в тому числі – Einböck, директор «KET Україна» Олександр Мірненко, продукт-менеджер заводу Einböck Олексій Чумаков.

Пан Айнбок прийшов в Україну вперше. Метою візиту стало відвідування кількох господарств, де працює техніка, вироблена на його заводі. За його словами, такі поїздки необхідні, щоб вивчити потреби ринку, на власні очі побачити умови праці, місцеві ґрунти. Адже створювалися й проходили випробування агрегати в Австрії, а тамтешні ґрунтово-кліматичні умови дуже відрізняються від інших країн, зокрема – України. Пан Айнбок здійснює робочі поїздки в усі країни, де працює його техніка. Це допомагає удосконалювати агрегати з урахуванням конкретних умов і потреб аграріїв.

В «Агроєкології» є два агрегати, вироблені на заводі Einböck. Використовують їх насамперед для видалення бур'янів на посівах різних

культур. Про їхню роботу на полях підприємства гостям розповів генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко. Гліб Віталійович зазначив, що вперше побачив роботу культиватора на відео в Інтернеті, коли вивчав можливості придбання техніки, необхідної для догляду за посівами. І відразу ж зрозумів: продукція Einböck – саме те, що можна успішно використовувати в органічному землеробстві.

Отже, минулого року придбали унікальний просяний міжрядний культиватор Einböck Chopstar, розрахований на 16 рядків з міжряддями 70 см. Цей агрегат – оригінальна розробка компанії Einböck, в якій використано ряд новацій. Купили новинку вже невдовзі після того, як вона надійшла у продаж. В Україні це був перший агрегат, а водночас – і один із перших у Європі. Одна з його основних особливостей – устаткування відразу кількома типами робочих органів. Це, зокрема, культиваторні стріччасті й напівстріччасті лапи, а також бритви. Причому, на одне міжряддя можна встановлювати від 3-х до 5-ти робочих органів у будь-якій комбінації, залежно від поточних потреб. Унікальними є силіконові пальчикові диски – робочі органи, які знищують бур'яни безпосередньо в рядках. При цьому «пальці» виривають бур'яни на ранніх стадіях розвитку, а більші за розміром і, відповідно, міцніші культурні рослини не зазнають пошкоджень. Укомплектований культиватор і щитками, які захищають рослини в рядках від загортання ґрунтом під час проходження культиваторних лап. Це дуже важливо для культур, що не переносять прищипання землею, наприклад, для кукурудзи. Такий комплекс робочих органів дозволяє добитися максимальної чистоти посівів вже за один обробіток. Але й це ще не все: агрегат обладнаний системою автоматичного ведення по рядках, яка «бачить» рядки й коригує рух культиватора незалежно від трактора. А система нічного бачення дозволяє використовувати культиватор цілодобово. В «Агроєкології», до речі, так і відбувається: Einböck Chopstar практично цілодобово перебуває на полях. Агрегат

Гліб Лук'яненко розповідає Леопольду Айнбокку та Крістіану Клінглмаєру про унікальний культиватор «Квант-7»

дозволяє здійснювати якісне прополювання при досить високій швидкості – до 12 км/год., а відтак, за робочий день обробляє великі площі технічних культур. Так, нинішнього року вже повністю завершено перший такий обробіток і там, де це необхідно, розпочато другий. Подивившись роботу культиватора, який працював на сходах кукурудзи, пан Айнбок залишився задоволений результатом і дав кілька порад щодо ще більш ефективного використання цієї техніки.

Другий агрегат цієї фірми придбали вже нинішньої весни – також першим в Україні. Це – штригельна ротатійна борона Einböck Aerostar Rotation. Леопольд Айнбок бачив її роботу на двох полях: на першому вона проводила доскодове боронування кукурудзи, на другому –

нута. Узагалі таку борону можна використовувати для різних потреб: доскодового обробітку, знищення бур'янів на вузькорядних посівах, вищівування відмерлих листочків на початку весняної вегетації озимини, руйнування ґрунтової кірки тощо. Дуже добре агрегат справляється з бур'янами на ранніх стадіях їхнього розвитку. Пан Айнбок найдовше затримався біля агрегату на сходах нуту, взявши активну участь у його підготовці до обробітку. Під його керівництвом кілька разів змінювали налаштування агрегату й перевіряли їхню ефективність, роблячи пробні проходи борони по полю. Зрештою все вдалося налагодити саме так, щоб максимально очистити поле від бур'янів, водночас не пошкодивши рослини нуту.

Продовження на 3 сторінці

Досвід з Полтавщини – у широкий світ

Початок на 1 стор.

Перебудувати мислення й годувати землю

Українським аграріям випало бути першопрохідцями у втіленні спільних освітніх проєктів. З 19 по 21 травня керівники й агрономи підприємств з усієї України, які виробляють органічну продукцію або перебувають в перехідному періоді, пройшли навчання в Центрі органічного землеробства за програмою «Органічне рослинництво». Програма розділена на три модулі: «Вступ до органічного виробництва», «Сівозміна та вибір культур», «Живлення рослин та ґрунту». Побудовані вони так, щоб якомога повніше розкрити питання, найбільш важливі передусім для тих, хто нещодавно розпочав працювати в цій галузі, але вже має досвід у сільському господарстві узагалі.

Викладачами виступили вісім спікерів, кожен з яких є досвідченим і визнаним фахівцем у своєму напрямку: генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко, директор НВО «Інститут органічного виробництва» Олексій Качковський, директор ДГ «Сквирське» Андрій Вдовиченко, директор ТОВ «Органік Стандарт» Сергій Галашевський, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу систем землеробства Науково-дослідного інституту польових культур «Селекція» (Республіка Молдова) Борис Боінчан, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу агроєкології і біобезпеки Інституту агроєкології і природокористування НААН України Ярослав Чабанюк, начальник відділу органічної сертифікації та технологій СОК «Перший національний аграрний кооператив» Микола Биков, головний агроном ПП «Агроєкологія» Сергій Козін.

Доповіді кожного зі спікерів торкалися найважливіших аспектів органічного виробництва й доповнювали одна одну. Так, Гліб Лук'яненко представив ПП «Агроєкологія», розповівши про історію створення й розвитку та сьогодення підприємства. Сергій Галашевський зупинився на питаннях сертифікації органічних підприємств, особливо в перехідному періоді, розвитку ринку органічної продукції. Олексій Качковський зробив аналіз вітчизняного та зарубіжного ринку з точки зору його перспектив щодо реалізації тієї чи іншої органічної продукції. Борис Боінчан та Микола Биков докладно розповіли про конкретні елементи органічних технологій, особливу увагу приділивши питанням обробки ґрунту, сівозміни, використання добрив тощо. Одним словом, за три дні слухачі отримали багато знань, які стосуються всього циклу роботи органічного підприємства: від підготовки до сертифікації й до продажу продукції.

Але теорія – це ще не все. Кожного дня значну частину навчального часу слухачі проводили на полях «Агроєкології». Гліб Лук'яненко і Сергій Козін демонстрували їм посіви різних культур і розповідали про особливості їх вирощування саме за органічними технологіями. Таким чином слухачі ознайомилися з вирощуванням озимої й ярої пшениці, соняшнику, кукурудзи, льону, нуту тощо, побачили роботу сучасної сільськогосподарської техніки. На власні очі пересвідчилися

у перевагах використання сидератів і перегною, багаторічного ґрунтозахисного обробітку. Найпопулярнішим інструментом під час таких виїздів була лопата, яка постійно переходила з рук в руки. Адже кожному хотілося перевірити, наскільки щільний чи пухкий ґрунт на різних полях, яку має структуру, як розвивається в ньому коренева система рослин, на якій глибині є волога тощо. Оскільки разом з учасниками семінару на полях були ґрунтознавці Борис Боінчан і Микола Биков, вони одразу ж коментували побачене з наукової точки зору.

Під час одного з виїздів на поля слухачі й спікери зустрілися із засновником ПП «Агроєкологія» Семеном Свиридоновичем Антонцем. Він поділився з учасниками семінару своєю філософією господарювання у гармонії з природою. Адже таке господарювання стає можливим лише тоді, коли є розуміння процесів, що відбуваються у ґрунті. За словами Семена Свиридоновича, аграрії звикли думати, що треба дати якусь поживу рослині. Насправді ж треба годувати землю, точніше – ті мікроорганізми, які в ній живуть і створюють її родючість. Завдяки цьому буде нагродована й рослина. Мудрі слова патріарха органічного землеробства теж стали поживою – для роздумів аграріїв над тим, як краще організувати цю «годівлю» землі. Було помітно, що для багатьох перебудувати своє мислення відповідним чином непросто. Утім, для успішної роботи в органічній сфері це необхідно.

Поєднання теорії й практики під час семінару сприяло щонайкращому засвоєнню знань, розумінню того, як їх застосовувати на практиці. Учасники високо оцінили такий формат проведення заняття. Багато з побаченого й почутого вони планують використати у власних господарствах.

Знання й натхнення для молдавських фермерів

Вже наступного дня, 22 травня, розпочався семінар «Вивчення моделі органічного землеробства ПП «Агроєкологія» для фермерів з Республіки Молдова. У цій країні органічне, або як визначено законодавством Молдови, агроєкологічне землеробство робить лише перші кроки. І фермери, учасники семінару, – це ентузіасти, які ризикнули взятися за нову справу, вірять у її перспективи й хочуть отримати якнайбільше знань для успішної роботи.

Зараз у Молдові втілюється проєкт з розвитку агроєкології, – розповів менеджер проєкту Григорій Дарабан. – Його фінансують донори з Голландії, Чехії й США. Він спрямований на вирощування перш за все зернових, а також овочів, винограду та інших культур. До кінця 2019 року в країні планується мати не менше 20 тис. га агроєкологічних полів. Але органічний рух у Молдові виник лише два роки тому. Тож у нас поки що немає прикладів успішної роботи органічних господарств, експертів, фахівців цієї галузі. Тому й приймали в «Агроєкологію» – навчались технологіям виробництва, зберігання, транспортування продукції, проходження сертифікації тощо.

Фермери, які прибули з Молдови, мають по 500–600 га землі і використовують переважно інтенсивні технології, але зараз частина їхніх полів уже перебуває у перехідному до органічно-

Борис Боінчан проводить заняття в полі для українських аграріїв

го землеробства періоді. Окремі ділянки навіть сертифіковані як агроєкологічні. Основний напрям господарювання – зерновий. Лише три фермери з усієї групи мають тваринництво.

Органічне збіжжя планують продавати за кордон. Власне, передусім на це й спрямована міжнародна програма підтримки розвитку агроєкологічного землеробства у Молдові. Адже споживання органічної продукції на Заході продовжує зростати, а землю, на якій її можна виробляти, знайти все важче, тому що площі її не безмежні й значною мірою перебувають під інтенсивним господарюванням. Отже, закордонні партнери готові допомагати розвивати органічний сектор в тих країнах, які мають для цього великий потенціал. В тому числі – у Молдові. Звісно, молдавські фермери залюбки вирощували б органічну продукцію для своїх земляків. Але, на жаль, поки що населення не розуміє важливості споживання таких продуктів і не готове платити за них більшу ціну. Утім, Григорій Дарабан сподівається, що з часом органічні продукти будуть купувати й земляки.

До ПП «Агроєкологія» група з Молдови приїхала цілком свідомо. Серед цих фермерів є один, який уже побував тут раніше, – Олексій Міку. Експерименти з вирощування сільськогосподарських культур без гербіцидів він розпочав 2013 року. 2015 року сертифікував перші 78 га земель як агроєкологічні, ще 98 га зараз у перехідному періоді. Вирощує озиму пшеницю, спельту, овес, ячмінь, горох, кукурудзу, соняшник, гірчицю, гречку, люцерну, сорго, має горіховий і сливовий садки. А ще вирощує... ялинки, які продає до новорічних свят. Батько Олексія – Миколай Міку – теж фермер. У нього є не лише рослинництво, а ще й ферма на 130 голів великої рогатої худоби. Причому, інтенсивне виробництво залишилося лише на одному полі. Тож і це господарство батько й син хочуть сертифікувати. У планах – створення разом ще з двома фермерами (вони також прибули у складі цієї навчальної групи) кооперативу для переробки молока на сири, йогурт, сметану, масло. Звісно, сподівається значну частину продукції

рослинництва експортувати. Але перейти на органічне землеробство спонукало не лише бажання розвивати бізнес.

– Одна з причин цього – бажання змінити щось у житті на краще, – говорить Олексій Міку. – Я помітив, що мешканці сіл часто не доживають до пенсії. Вважаю, що це значною мірою – наслідки хімізації сільського господарства. Я сам із села і думаю, що зможу змінити тут становище, щоб люди вже зараз харчувалися кращою їжею, а дітям залишилася чиста земля.

Напевне, людина з такою філософією просто не могла не потрапити в «Агроєкологію». Про господарство Олексія дізнався від фахівців «Органік Стандарт», які проводили семінар у Кишиневі. Зайшовши в Інтернет і почитавши статті про Семена Свиридоновича Антонця, засновав ним підприємство, зрозумів, що хоче побачити все на власні очі. Зв'язався з керівництвом «Агроєкології» й минулої зими побував тут. З його ініціативи приїхала до нас на навчання й група його колег. І не пошкодували. Адже за три дні дізналися стільки, скільки самотужки довелося б опанувати роками.

У Центрі органічного землеробства своїми знаннями з першопрохідцями молдавського органічного землеробства щедро поділилися спікери з Інституту органічного виробництва та «Агроєкології». Були розглянуті всі найважливіші питання – від того, як діяти під час перехідного періоду, і як живляться рослини, до особливостей виробництва органічного молока й правильного зберігання органічного збіжжя. А всі практичні питання можна було з'ясувати безпосередньо на виробництві. Так, молдавські фермери простежили весь ланцюг виробництва молока на фермі, ознайомилися з сучасною технікою для рослинництва, особливостями вирощування окремих культур, з роботою складу тощо.

Надихаючою стала зустріч з Семеном Антонцем. Семен Свиридонович розповів, що спонукало його перейти на органічні технології, як доводилося діяти в умовах, коли в державі був прийнятний курс на хімізацію сільського господарства. На гостей від цієї розповіді повіяло романтикою того часу, коли Семен Свиридонович робив перші кроки до своєї системи господарювання в гармонії з природою. Молдавські фермери його дуже добре розуміють, адже зараз теж перебувають на початку шляху. З тією різницею, що вони мають можливість перевіряти перероблений досвід і натхнення засновника «Агроєкології».

– Керівники, спеціалісти – всі люди, з якими ми познайомилися в «Агроєкології», виявилися дуже відкритими, доброзичливими, з готовністю ділилися з нами знаннями, досвідом, – поділився враженнями від імені всіх учасників семінару Григорій Дарабан. – Вразило те, що вони не говорили про конкуренцію, а говорили про кооперацію. Це дуже цікавий і незвичний для нашого часу підхід. Ми обов'язково використаємо отримані знання. Думаю, що років за два у нас вже буде досить розвинений органічний сектор. І ми із задоволенням запросимо людей, з якими познайомилися в Україні, до нас – показати, що в нас вийшло.

...Учасники семінарів розіхалися по своїх господарствах, сповнені надій і натхнення. А ми раді тому, що знання, накопичені за сорок років, принесуть ще більше користі, слугуватимуть розвитку органічного виробництва в Україні та за кордоном. А Центр органічного землеробства виконуватиме свою місію – нести людям знання про господарювання у гармонії з природою.

Галина Озерська

Молдавські фермери на семінарі у Центрі органічного землеробства

Фото Ганни Козельської

Фото Андрія Кужипіла

Конференції

Марина Гриньова: «Органічне землеробство формує щасливу людину»

Викладачі екологічних та природничих дисциплін вищих навчальних закладів з усієї України відвідали «Агроєкологію» і познайомилися з системою господарювання в гармонії з природою.

Всеукраїнський семінар «Сучасні технології викладання природничих дисциплін» на базі ПП «Агроєкологія» відбувся 19 травня у рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIV Каришинські читання). Каришинські читання вже багато років поспіль відбуваються у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка і носять ім'я колишнього декана природничого факультету Андрія Каришина, який багато зробив для розвитку факультету, вдосконалення викладання природничих дисциплін і підготовки майбутніх вчителів. На кожній такій конференції розглядають актуальні питання сучасної педагогіки. Цього разу крім пленарного й секційних засідань, екскурсій підрозділами педуніверситету, відбувся і виїзний семінар на базі «Агроєкологія», участь у якому взяли понад 50 викладачів вищих навчальних закладів.

Засновник ПП «Агроєкологія», Почесний академік Національної академії аграрних наук України, Герой Соціалістичної Праці, Герой України Семен Свиридонович Антоненко зустрів гостей біля поля, на якому зеленіли дружні сходи льону. Знаменитий аграрій висловив свої думки щодо того, як працювати з дітьми, студентами, прищеплюючи їм бажання працювати в гармонії з природою. Семен Свиридонович зауважив, що відмова від застосування на полях пестицидів, мінеральних добрив не призводить автоматично до такого гармонійного господарювання. Адже необхідно вирішити одночасно ряд інших питань, наприклад, забезпечення сільськогосподарських культур вологою. Засновник підприємства розповів, що в «Агроєкологія» застосовують цілий ряд заходів, спрямованих на

Семен Антоненко і Марина Гриньова – однодумці в сфері збереження довкілля

збереження вологості і підвищення родючості ґрунту, – мілкий обробіток ґрунту, мульчування, затримання талих і дощових вод за допомогою стерні бобових культур, куліс із залишків стебел кукурудзи й соняшнику тощо. Про все це варто знати майбутнім педагогам, які викладатимуть природничі й екологічні дисципліни.

Під час поїздки територією підприємства учасники семінару побачили поля зі сходами різноманітних культур, переконалися у тому, що в господарстві дотримуються сівозмін, ознайомилися з процесом виробництва компосту. Велику цікавість викликала екскурсія на молочнотварну ферму, де консультант підприємства з тваринництва Любов Кулага розповіла про ведення органічного тваринництва. Викладачі пе-

ресвідчилися, що худоба утримується у комфортних умовах, дізналися про особливості технології виробництва молока, завдяки якій воно має дуже високу якість і придатне для виробництва дитячого харчування.

Захоплення гостей викликала й унікальне архітектурне вирішення центрального офісу «Агроєкологія», і навчальний Центр органічного землеробства. Під час пленарного засідання семінару систему органічного землеробства, яку застосовують у ПП «Агроєкологія», презентував головний агроном Сергій Козін. Також учасники заходу змогли отримати від спеціалістів господарства випірні відповіді на ряд питань, що стосуються органічних технологій, стану цієї галузі в Україні, перспектив її розвитку.

Високу оцінку проведеному семінару дала присутня на ньому депутат Полтавської обласної ради Тетяна Микуца.

– Добре, якби таких заходів було більше, – зазначила вона. – На конференції і семінарі було піднято ряд актуальних питань. Дуже важливо, що тут зібралися люди грамотні, кваліфіковані, які працюють над підняттям рівня екологічної культури. Діти, студенти цим цікавляться, переймаються збереженням природи, створюють екологічні гуртки, екоатри тощо. І в цьому велика заслуга педагогів. Але багато питань неможливо вирішити на місцевому рівні, тому що вони перебувають у законодавчій площині. Тож хотілося б, щоб і депутати Верховної Ради більше приділяли уваги екологічним питанням.

А загальне враження від господарства, зустрічі з його знаменитим засновником висловила доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, декан природничого факультету ПНПУ Марина Гриньова.

– Ми побачили багато цікавого, – сказала Марина Вікторівна. – Нас вразили поля, переробка гною, ферма, дуже сподобалася, як утримують корів, вирощують маленьких телят. Ми пересвідчилися, що можна в нашій країні підняти органічне виробництво на покращеній землі. І люди, які працюють тут, не завдаючи шкоди природі, стають більш мирними, урівноваженими, відчують комфорт у душі. Органічне землеробство формує щасливу людину. А це воно сприяє збереженню села. Ми дізналися, що на цьому виробництві працює багато людей, що сім'ї молодих спеціалістів отримують квартири, розвивається сільська школа. Дуже вдячні Семену Свиридоновичу за те, що він створив це екологічно чисте, високоморальне середовище для щасливої людини. Він – справжній Герой України!

Олександр Фесенко, економіст

Міжнародне співробітництво

Дві династії на органічних теренах Європи

Початок на 1 стор.

Леопольд Айнбок дав деякі поради щодо ефективного застосування штригельної ротаційної борони. Він розповів, що в основі створення цього агрегату була ідея найбільш раннього знищення бур'янів – вже на стадії білої ниточки. Причому, якщо звичайна штригельна борона починає ефективно працювати починаючи зі швидкості 6–8 км/год., то ротаційна – вже з 2 км/год. Також пан Айнбок повідомив, що зараз на заводі працюють над подальшим удосконаленням цієї моделі.

Під час візиту на підприємство пан Айнбок побачив не лише техніку власного виробництва. На одному з полів на нього чекав справжній сюрприз: тут працював культиватор «Квант-7», зроблений за ідеєю засновника ПП «Агроєкологія» Семена Антонця. Біля цього агрегату й познайомилися Семен Антоненко та Леопольд Айнбок. Семен Свиридонович розповів історію створення власної техніки для органічного землеробства. Адже в ті часи, коли він започаткував свою систему, ніяких спеціальних агрегатів і робочих органів для цього не було. Так само, як і протягом тривалого періоду роботи за цією системою. Отже, довелося спочатку вдосконалити наявну техніку, а потім і будувати нову. Зокрема, культиватор «Квант-7» зроблений так, щоб зрізати багаторічні трави на рівні кореневої шийки, тим самим зупиняючи їхній ріст і залишаючи на поверхні поля зелену масу, а під землею – коріння. Таким чином, відбувається мульчування поверхні й водночас у ґрунті залишається органіка для розвитку ґрунтової біоти. Крім того, культиватор обладнаний лапами певної форми, також виготовленими за ініціативи С.С. Антонця. Вони зроблені із спеціального металу і можуть працювати набагато довше, ніж звичайні. Обладнаний агрегат і серповидними стійками, які здатні самоочищуватися від ґрунту і рослинності, що на них накопичуються. Семен Свиридонович звернув увагу на те, що ця техніка створена у співпраці з науковцями інститутів системи Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України, всі використані ідеї запатентовані. Леопольд Айнбок дуже уважно вислухав пояснення, оглянув культиватор і лапи, поставив ряд запитань. А тоді сказав, що йому дуже подобається цей агрегат. Звісно, така оцінка з вуст відомого виробника техніки дуже цінна.

Потім гість побував на тракторній бригаді у Михайликах, де зміг подивитися на ще один агрегат С.С. Антонця – «Квант-12». Гліб Лук'яненко розповів про особливості цієї техніки. «Квант-12» також отримав схвальний відгук австрійського машинобудівника, який зробив такий висновок: «Хороша якість!». Цілком можливо, що зацікавлення, проявлене гостем, з часом стане основою для використання ідей патріарха органічного землеробства і для будівництва австрійської техніки.

Разом із паном Айнбокком австрійську й українську техніку оглядали всі члени делегації. Високу оцінку побаченому дав Адольф Клінгмаєр. Особливо він акцентував на тому, що дуже приємно бачити, як на підприємстві працюють різні покоління родини засновника «Агроєкологія». На думку пана Клінгмаєра, дуже важливо, щоб була така наступність поколінь, створювалися династії, а нащадки продовжували й розвивали справу своїх батьків і дідів. І сказав він про це не випадково. Адже в Австрії цінують стабільність, яку дає родинна справа. І фірма Клінгмаєрів – це сімейний бізнес, і на заводі Einböck трудяться представники вже четвертого покоління династії Айнбок. Тому австрійці раді були побачити представників української династії.

Леопольд Айнбок взяв участь у підготовці борони Einböck Aerostar Rotation до роботи

Спеціально для нашої газети Леопольд Айнбок розповів історію компанії Einböck. Заснована вона була у 1934 році в містечку Дорф-ан-дер-Прам його дідусям, якого теж звали Леопольд Айнбок. А розпочав засновник із виготовлення кінних повозок на гумовому ході. Причому, в своєму регіоні він освоїв їх випуск першим. Але в 1939 році в долю Леопольда-старшого втрутилася друга світова війна, яку йому довелося пройти від початку й до кінця. Повернувшись додому він лише у 1947 році, після полону, під час якого перебував у Новосибірській області. Звісно, протягом цього часу фірма не працювала. Але після повернення засновник відновив її роботу. 1956 року він передав бізнес своєму сину – також Леопольду. З того часу фірма зосередилася на випуску культиваторів і машин для садіння картоплі. У 1970-х роках був побудований перший міжрядний культиватор. 1981 року продукція компанії вперше була відправлена на експорт – до Німеччини.

1984 року на підприємстві зібрали першу штригельну борону. До речі, цей агрегат, який став одним із основних для компанії, має власну цікаву історію. Якоюсь одним із спеціалістів заводу його друг-фермер попросив зробити штригельну борону – напевне, десь побачив агрегат зі схожим принципом роботи. Той спеціаліст не став сам працювати над цим замовленням, але розповів керівництву, що є такий запит від аграрія. То, може, подумати над випуском таких борін? Так почалася робота над цим агрегатом, який став досить популярним серед аграріїв, а компанія Einböck – однією з провідних у Європі у виготовленні саме такої техніки. Зараз тут випускають як звичайні, так і ротаційні штригельні борони.

1987 року сімейний бізнес очолив наш гість. Тоді Леопольду-молодшому був лише 21 рік. «Мені батько сказав: «Якщо ти вже можеш женитися, то зможеш бути й керівником підприємства», – усміхається пан Айнбок. Утім, на виробництві він пра-

цював з 18-ти років, тож із сімейним бізнесом був добре знайомий і впорався з управлінням компанією. Під його керівництвом у 1990-х роках було налагоджено випуск машин для догляду за лугами й пасовищами, підсіву трави на них. А в 2000-х, коли стало виникати все більше органічних ферм, Леопольд Айнбок теж спрямував свій погляд в бік цієї галузі.

– Я зрозумів, що треба робити ставку на машини для органічних ферм, – згадає він. – 7–8 років знадобилося, щоб перебудувати виробництво й зрозуміти, чи є цей напрямок правильним. І не пошкодував, що прийняв таке рішення.

Зараз компанія Einböck – розвинений сімейний бізнес, який керують Леопольд Айнбок та його дружина Брігітта, яка закінчила сільськогосподарську школу для біоорганічних виробників. На заводі працюють також старший син і дочка. Молодший син зараз навчається в США, наступного року має повернутися до Австрії на сімейне підприємство. До речі, молодшого сина теж зветь Леопольдом, отже, продовжується не лише династія, але й родинна традиція щодо найменування дітей.

Фірма виробляє техніку для органічного, або, як це називається в Австрії, біовиробництва. 80% її йде на експорт у 35 країн світу. На підприємстві працює 140 робітників. Вони не лише збирають агрегати, але й виготовляють більшу частину комплектуючих. Купують лише невелику частину деталей, наприклад, колеса. Пан Айнбок підкреслює, що власники фірми – не просто виробники техніки, які не уявляють потреб галузі, для якої її випускають. Вони й самі працюють у біовиробництві, маючи власну органічну ферму у 28 га. Для невеликої за площею Австрії це, до речі, не мало. На цій фермі вони використовують техніку, вироблену на власному заводі, що допомагає їй випробувувати й удосконалити. Зважаючи на те, що попит на органічну продукцію зростає, ринок техніки для біовиробництва теж розвивається. Так, в Австрії під органічним землеробством уже близько 20% сільськогосподарських земель. Це – найвищий показник у Європі. Але дедалі популярнішим органічне виробництво стає і в інших країнах. Продаючи туди свою техніку, Леопольд Айнбок відвідує їх, вивчає умови використання. Що, власне, було й під час його візиту до «Агроєкологія».

Пан Айнбок поділився своїми враженнями від першого відвідування України. Зокрема розповів, що люди, з якими йому тут довелося познайомитися, – добрі, гостинні, він почувався серед них дуже комфортно. Дуже сподобалося, що скрізь – чисті доглянуті поля, а ще – те, що в Україні є хороше пиво й смачна їжа. Єдине, до чого в нього виникли претензії, – це до якості українських доріг. Сподобалося австрійському машинобудівнику й ПП «Агроєкологія».

– Я побачив, що керівники підприємства не сидять в офісі, чекаючи, коли на рахунок впадуть гроші, – говорить він. – Вони виїжджають у поле, дивляться на стан ґрунту, працюють з технікою, персоналом. Я впевнений, що в майбутньому ваше підприємство стане ще більш відомим, популярним, і у вас все буде якнайкраще.

...Надвечір австрійська делегація вирушила в аеропорт – час було повертатися додому. Та роз'їжджалися усі, задоволені знайомством, з новими знаннями й перспективами подальшої співпраці, яка триватиме задля спільної справи – розвитку органічного виробництва в Україні, Австрії та у світі.

Ганна Козельська

Ветеринарія

Аналіз на кетоз за лічені секунди

Нещодавно у розпорядженні ветеринарної служби підприємства з'явився новий прилад – кетометр.

Придбали його для швидкого й точного виявлення корів, що хворіють на кетоз.

У сучасному інтенсивному молочному тваринництві захворювання корів на кетоз – досить поширене явище. Особливо схильні до кетозу високопродуктивні тварини. Лікування корови, що захворіла, треба починати якнайшвидше, адже це захворювання призводить до зниження її продуктивності й навіть загибелі.

Своєчасно виявити захворювання за зовнішніми симптомами не завжди можливо. Тому найефективніше проводити обстеження стада на кетоз за допомогою приладу для експрес-аналізу. Це дозволяє майже миттєво дізнатися, хвора тварина чи здорова, отже – вчасно призначити лікування.

Кетометр, який ми придбали, – прилад кишенькового розміру, простий і зручний у користуванні. Достатньо взяти у корови краплину крові й нанести її на кінчик смужки спеціального паперу, вставленого у прорізь приладу. За кілька секунд на екрані з'являються результати експрес-аналізу. Знаючи норму вмісту кетонів у крові, ветеринар одразу ж розуміє, чи хвора тварина, і якщо так, то наскільки тяжко. Відповідно й призначає лікування.

Обстеження корів за допомогою нового приладу вже проводилися на фермах підприємства. На щастя, випадки кетозу в нас – поодинокі. А це означає, що годівля налагоджена добре, вона збалансована, тварини отримують достатньо поживних речовин з урахуванням потреб у них у різні періоди життєдіяльності. Тому й збитків, які може завдати масове захворювання на кетоз, немає, а корови зберігають високу продуктивність протягом кількох лактацій.

Володимир Дробаха, ветеринарний лікар

Кормовиробництво

Еспарцетова «зеленка» для худоби

Найцінніший корм у теплу пору року – зелена маса. Ми щороку дбаємо, щоб худоба отримувала її в достатній кількості з весни до осені. Не став винятком і поточний рік.

Щоправда, певні корективи в годівлю нинішньої весни внесла погода. У квітні були тривалі періоди похолодань, у травні – навіть заморозки. Через це багаторічні трави повільніше, ніж звичайно, нарощували зелену масу. Тому годувати худобу нею почали 24 травня, тоді як зазвичай робимо це вже в першу декаду цього місяця.

Зараз зелена маса еспарцету надходить на всі ферми. Паралельно проводяться роботи із сінажування. Тому водії і комбайнер на поле виїжджають рано-вранці, щоб встигнути завезти скошену траву на тваринницькі підрозділи до початку заготівлі сінажу.

Зелену масу отримують тварини всіх груп – від телят до корів. Вона забезпечить їх всіма поживними речовинами, каротином, вітамінами, мінералами, до того ж – у природній, легкозасвоюваній формі. Крім того, зелена маса – молокогінний корм, вже зараз отримуємо більші надой молока.

Хоча цього року весна й не сприяла буйному розвитку багаторічних трав, ми маємо чималі обсяги цього корму на полях. А вже багаторічні бобові – обов'язковий елемент сівозміни, якої ми дотримуємося. Цими культурами засіяно понад чверть всіх площ підприємства. Тож маємо обґрунтовані сподівання, що вони забезпечать необхідні об'єми зеленої маси для годівлі, а також заготівлі сінажу і сіна.

Віктор Кужилко, зав. виробництвом

Фото Артура Кужилка

Сінажування у розпалі

Нинішнього року ми розпочали закладати зелену масу в сінажні траншеї 24 травня.

Цього дня почали скошувати еспарцет неподалік від Покровського і закладати зелену масу цієї культури на сінаж на МТФ №4. Менше ніж за тиждень заповнили й закрили дві траншеї. Технологія заготівлі відпрацьована протягом багатьох років, трудяться на сінажуванні досвідчені механізатори й водії, працює комплекс сучасної потужної техніки.

Щоб заготівля корму відбувалася у високому темпі, щодня злагоджено трудилася чимало людей. Скошує траву Василь Затона, валкують її Леонід Зубін і Олександр Сидоренко, перевозять зелену масу Анатолій Антоненко, Василь Гарячун, Олександр Гетало, Віктор Донець, Валерій Макаренко, трамбують Володимир Шеремет, Василь Нечитайло, Андрій Сухоручко, відкривають борти автомобілів Богдан Півень, Олександр Дудніченко. А накривають плівкою траншеї з втрабованою зеленою масою працівники ферми, адже всі розуміють, що заготівля кормів зараз – одна з найважливіших ділянок роботи, тому що від цього залежить діяльність ферми в умовах майбутнього зимово-стійлового періоду.

На МТФ №4 закладення сінажу вже завершено. Тепер цей процес триває на МТФ №2.

Олександр Фесенко, економіст

Тваринництво

Червоний дюрорк підвищить якість свинини

Один із напрямків, які ми розвиваємо в тваринництві, – розведення свиней. Для удосконалення цієї роботи нещодавно були придбані плідники цінної м'ясної породи дюрорк.

Поголів'я свиней у нас не дуже велике, але складається з тварин гарної якості. Нещодавно, перебуваючи в «Агроєкології», це відзначила фахівець по м'ясних продуктах, категорійний менеджер магазину «GoodWine» Наталія Нечипорчук. Побачивши наших свиней на відгодівлі, вона висловила своє захоплення тим, що тварини чисті, з не покусаними вухами, цілими, весело закрученими хвостиками, на їхніх боках немає слідів від укусів. Все це свідчить про добрий догляд за тваринами, достатню площу для їхнього утримання, оптимальну годівлю. А це означає, що годівля налагоджена добре, вона збалансована, тварини отримують достатньо поживних речовин з урахуванням потреб у них у різні періоди життєдіяльності. Тому й збитків, які може завдати масове захворювання на кетоз, немає, а корови зберігають високу продуктивність протягом кількох лактацій.

Партію тварин, яких високо оцінила Наталія Нечипорчук, у нас купило підприємство, що спеціалізується на виготовленні саме такої продукції.

Свинину, яку поставляє «Агроєкологія», переробляємо на сиров'ялену продукцію – прошутто та іншу подібну, – розповів директор переробного підприємства Юрій Сербін. – Тут свині перебувають на вільному виході, природно харчуються. Тому їхнє м'ясо в краший бік відрізняється на колір, на смак від свинини з інших господарств. І це саме таке м'ясо, яке потрібно нам для нашого виробництва.

Такі високі оцінки фахівців, звісно, приємні, але завжди є можливість для вдосконалення. Так, наші свині – це помісні тварини, серед предків яких такі породи, як велика біла, ландрас, що мають м'ясо-сальний напрямок продуктивності. Оскільки зараз споживачі віддають перевагу нежирній свинині, ми працюємо в напрямку зниження кількості жиру в тушах та підвищення забійного виходу. Для цього нещодавно в одному з кращих українських племінних заводів придбали двох чистокровних кнурів породи дюрорк.

Порода дюрорк була виведена в США на основі схрещування червоних гвінейських і беркширських свиней. Зареєстрували нову породу в 1883 році. За понад 130-річну історію вона зазнала великих змін. Так, на початку свого існування дюрорк мав сальний напрямок продуктивності через високий попит на жирну свинину. Коли ж споживачі почали відмовлятися від сала, селекціонери швидко зорієнтувалися й змінили породу. Тепер дюрорки – це тварини явного вираженого м'ясного типу з довгим тулубом, міцною конституцією, живою масою дорослих кнурів 300–360 кг, свиноматок – 240–300 кг. Поросята швидко ростуть, досягаючи живої маси 100 кг у віці 170–180 днів. Забійний вихід досягає 70%. Дюрорки мають цікаву червону масть різних відтінків.

Зараз ця порода поширена в усьому світі, причому, дуже часто її використовують для схрещування з тваринами інших порід з метою отримання метисів поліпшеного м'ясного типу. Цим шляхом йдемо і ми. Тому кнурів породи дюрорк вже почали спаровувати з нашими свиноматками. Сподіваємося незабаром отримати поросят, які даватимуть нежирну свинину високої якості. Отже, наша продукція ще краще відповідатиме побажанням споживачів і задовольнятиме їхні смаки.

Оксана Прокопенко, заступник генерального директора з тваринництва

Екзоти з гір та пустелі створять унікальне стадо

Фото Галини Кошарської

Рік тому в «Агроєкології» з'явився новий для підприємства вид тварин – кози. Тоді ми придбали кізочок віком 3–4 місяці кількох порід. А нещодавно стадо поповнилося двома племінними козликами.

Кози вирости, отже, настав час їх парувати. Але виявилось, що підібрати для них плідників не так і легко. Ми із самого початку, купуючи козенят різної масті, незвичайної зовнішності, запланували створити унікальне стадо. Воно має стати своєрідною родзинкою органічного підприємства, кумедним, але водночас – високопродуктивним доповненням до основних галузей. Кози повинні бути такими, щоб викликати захоплення гостей господарства, особливо – дітей, які приїжджають на екскурсії. Проте, ми хочемо також отримувати від цих тварин молоко, яке годиться як для споживання само по собі, так і для виробництва сирів. Тому не стали купувати високопродуктивних, але вже звичних зааненських козликів, а почали шукати плідників цікавіших порід.

Наші пошуки завершилися в Київській області, у фермерському господарстві «Лукачівка-Еко». Воно працює за природними технологіями, перебуває на стадії органічної сертифікації. Тут розводять кіз і переробляють їхнє молоко на тверді сири. До речі, ми мали можливість скуштувати ці сири: вони дуже смачні й майже не мають специфічного козиного запаху. Головне, що в господарстві мають саме таких тварин, які нам потрібні, – малопоширених в Україні порід з екзотичним екстер'єром. До того ж, їхні кози достатньо продуктивні й дають в середньому понад 4 л молока на

день по першій лактації. Тож ми придбали тут чистокровних, з гарними родоводами козлів альпійської й англо-нубійської порід.

Альпійська порода первісно сформувалася в горах Швейцарії. Звідти вона поширилася до Франції, Італії, Великобританії, США. Узагалі альпійські кози так сподобалися фермерам, що нині їх можна зустріти в багатьох країнах світу. Ці кози мають привабливу зовнішність, витончену мордочку, гладку блискучу вовну переважно шоколадно-червоної масті з чорними відмітинами, прямі вуха, великі розміри – жива маса дорослих тварин може перевищувати 60–70 кг. За молочною продуктивністю альпійські кози можуть позмагатися із визнаними рекордсменками зааненськими, які теж, до речі, родом із Швейцарії. Окремі «альпійки» дають до 8 кг молока на день, а від кращої представниці цієї породи надійли 2215 кг за лактацію. При цьому молоко має високу жирність.

Предки англо-нубійських кіз походять з Африки. Спочатку ця порода мала назву нубійської – від пустелі Нубія у Північному Судані, де місцеве населення розводило цих тварин. Потім із породою попрацювали французькі й англійські селекціонери. Сучасна європейська порода цих кіз була зареєстрована в Англії у 1896 році і з того часу її найчастіше називають саме англо-нубійською. Ці тварини мають характерну зовнішність, завдяки чому їх важко сплутати з представниками інших порід. Насамперед це стосується будови голови з горбатым «римським» профілем та великих звисаючих вух. Забарвлення шерсті може бути різним, в тому числі – незвичайним, наприклад, з невеликими білими плямами по всій поверхні рудого чи чорного тулуба. «Нубійці» – великі тварини: жива маса кіз може доходити до 70 кг, а козлів – перевищувати 100 кг. Молочна продуктивність середня й вища за середню: надій за лактацію складає 750–1500 кг, а рекорд породи, встановлений у США, – 2007 кг.

Обидва козлики, яких ми придбали, мають красиву, шоколадну з чорним, масть. Тільки у альпійського вуха прямі й темні, а у англо-нубійського білі, звисають з обох боків голови. Ми поселили плідників разом із козами. Зважаючи на те, що це – стадні тварини, козлики швидко освоїлися на новому місці й почали цікавитися матками. Тому сподіваємося за кілька місяців отримати перших козенят з незвичайним, навіть непередбачуваним, екстер'єром і, звісно ж, цілюще козиному молоку.

Оксана Прокопенко, заступник генерального директора з тваринництва

Дитячий світ

Сьогодні – випускники,
завтра – першокласники

31 травня 7 дітлахів у Михайликах і 11 у Ставковому попрощалися зі своїми дитячими садочками. Цього дня відбувся перший в їхньому житті випускний бал.

По-святковому вбрані дітки схвильовано читали вірші, співали, танцювали для батьків і вихователів. А ті розуміли, що в житті малюків розпочинається новий етап, адже восени вони підуть у перший клас.

Маленьких михайликівських випускників привітала з важливою подією в їхньому житті завідувача дитячим садочком Тетяна Веклич. Ставківським діткам директор НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Ніна Перепелиця вручила дипломи про закінчення дитсадочка. Привітав малечу і Ставківський сільський голова Володимир Баран, від імені громади вручивши солодощі й подарунки.

Подбало про приємні сюрпризи і ПП «Агроекологія». Кожному випускнику обох дитсадочків вручили ранець. Їхні батьки отримали кошти для придбання необхідних першокласнику речей. Вони були розчулені таким подарунком і вдячні за нього, адже зібрати дитину до школи зараз коштує недешево.

А найважливіша думка, яка звучала цього дня – добре, що в селах є дітки. Незабаром вони стануть школярами, а отже – існуватимуть школи, триватиме життя в Михайликах і Ставковому.

Юлія Лега, завідувача відділом кадрів

Культура

Михайлики й Ставкове обмінялися... концертами

У цьому році святкування Дня матері у двох громадах – Михайликівській і Ставківській відбулося своєрідно: вони обмінялися концертами.

Зробити незвичайний обмін домовилися керівники двох закладів культури – директор Михайликівського сільського будинку культури Ольга Бігдан і завідувача Ставківським сільським клубом Лідія Півнова. Цю ідею підтримали староста Михайликівського старостату Михайло Михайлик та Ставківський сільський голова Володимир Баран. Долучилося до проведення мистецької акції й ПП «Агроекологія».

Першим 13 травня відбувся візит ставківчан до Михайликів. Незважаючи на прохолодну дощову погоду того дня, глядацький зал Михайликівського СБК був переповнений бажаними побачити виступ колективів художньої самодіяльності сусідньої громади. Кожен номер концертної програми вони зустрічали гарячими оплесками. Ставківські митці добре підготувалися до цього дня, проявивши неабияку вигадливість. Так, коли вони виконували пісню, присвячену матерям, на екрані поруч зі сценою змінювали одна одну фотографії михайликівських жінок-матерів. В результаті вийшов слайд-фільм, вдало змонтований ставківчанами. Самим героїням слайдів, їхнім дітям, рідним, знайомим було приємне таке вшанування з боку гостей.

Порядували самодіяльні артисти й чудовими голосами, і гарним репертуаром. Веселі номери змінювалися ліричними та патріотичними піснями. Із задоволенням слухала публіка жіночий ансамбль «Ювілейний батальйон», солістів. Неабияк вразив глядачів виступ етнографічного колективу, учасниці якого грали... на чавунах, прядці, пральній дошці і тому подібних, здавалося б, зовсім не музичних предметах. Тим не менш, ансамбль вправно виконав у супроводі цих незвичайних інструментів старовинну пісню. Зал був у захваті.

Концерт тривав більше двох годин, але публіка не поспішала розходитися навіть після його закінчення. По завершенню виступів слово взяв Михайло Михайлик. Він подякував гостям за чудовий концерт і вручив їм від імені ПП «Агроекологія» грошовий подарунок.

Отже, планка була піднята високо, і михайликівські артисти навіть непокоїлися, чи вдасться їм так само вдало виступити у концерт-відповіді, призначеному на 19 травня. Та настав цей день, і перед ними гостинно відчинив двері Ставківський СК. Добротна звукова апаратура вже була налаштована, глядачі сходилися до залу. Їхню прихильність михайликівські митці завойовували якісним виконанням та різноманітним номерів. Виступали тут жіночий ансамбль «Чебреці», ансамбль народних інструментів «Веселі музики», чоловіче тріо, дитячий танцювальний колектив «Плескач», дуєти, окремі солісти. Тож побоювання, які були перед концертом, виявилися марними, і виступ вдав на славу. Глядачі аплодували від душі й дякували за подарований артистами святковий настрій. А Ставківський сільський голова Володимир Баран вручив гостям подарунок від профспілкового комітету ПП «Агроекологія».

– Ставкове й Михайлики разом уже більше десяти років, – сказав він. – Але для взаєморозуміння й об'єднання за ці дні зроблено чи не найбільше.

Володимир Васильович висловив загальну думку, що такі заходи повинні стати традиційними і проводити їх треба постійно. Присутні в залі схвалили це твердження дружними оплесками.

Від імені керівництва михайликівського і ставківського закладів культури хотілося б сказати «Велике спасибі!» самодіяльним артистам обох громад і всім, хто був задіяний в організації і підготовці цих концертів. Дякуємо водіям автобусів Івану Каші і Анатолію Юрченку, які з комфортом і без пригод доставили артистів в сусідні громади. А Володимир Мандрика заслужив щире подяку від самодіяльних митців за професійне озвучення обох концертів. Завдяки всім вам свято пройшло чудово, а ідея культурного обміну була з успіхом втілена у життя.

Володимир Михайлець,
художній керівник Михайликівського СБК

Аграрна освіта

Стипендіатами С.С. Антонця
пишається аграрна академія

Уже багато років студентам Полтавської державної аграрної академії призначається іменна стипендія Героя України С.С. Антонця. Отримали її вже десятки хлопців та дівчат з усіх факультетів, в тому числі всім – у поточному навчальному році.

Семен Свиридонович Антонцев свого часу також закінчив Полтавську державну аграрну академію – тоді це був сільськогосподарський інститут. Навчався заочно на зоотехнічному факультеті, будучи вже досвідченим виробничником. Із навчання почерпнув для себе багато корисного і залишився вдячним викладачам, які щедро ділилися своїми знаннями. Звісно, спілкуючись зі студентами очної форми навчання, бачив, що складно прожити на стипендію, не маючи допомоги від батьків чи господарства, яке направило здобувати знання. Тому була започаткована іменна стипендія С.С. Антонця з метою матеріальної підтримки талановитих юнаків та дівчат.

– Рішення про призначення стипендії приймає вчена рада академії. Стипендію Семена Свиридоновича Антонця отримують кращі студенти, – розповів доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології, протягом багатьох років – ректор ПДАА Віктор Писаренко. – Вони повинні показувати високі досягнення у навчанні, брати активну участь у житті вишу. Одним словом, це – гордість академії.

Що це дійсно так, ми переконалися, поспілкувавшись із стипендіатами 2016–2017-го навчального року. Загалом у цей період іменну стипендію отримали: на факультеті економіки та менеджменту – Ганна Коваленко і Тетяна Павленко, на факультеті обліку та фінансів – Ірина Момот і Марина Трифонова, на факультеті ветеринарної медицини – Ігор Гришук, технології виробництва та переробки продуктів тваринництва – Юлія Черняк, агротехнологій та екології – Вікторія Лукаш, на інженерно-технологічному факультеті – Луїза Гребінченко.

Вікторія Лукаш – студентка 4-го курсу факультету агротехнологій та екології. На навчання у Полтаву приїхала із села Соколова Балка Новосанжарського району. У сільському господарстві працював батько дівчини. Їй самій з дитинства подобалося спостерігати, як розвиваються рослини, як обробляють ґрунт, сіють і збирають врожай. Тому й вибрала професію агронома. У навчанні – одна з кращих на курсі, учасниця всеукраїнської студентської олімпіади. Щоб краще опанувати професію, за власною ініціативою під час канікул працювала на сезонній роботі в одному з великих аграрних підприємств. Активна і в суспільному житті, є старостою групи. Іменну стипендію С.С. Антонця почала отримувати, здавши на «відмінно» попередню сесію.

– Я хочу завжди бути у перших рядах, – говорить Вікторія. – Про «Агроекологію», Семена Свиридоновича Антонця нам викладачі часто розповідають на заняттях. Тож я знаю, що є таке підприємство, де не вносять ні пестицидів, ні мінеральних добрив, не сіють генетично модифікованих рослин. Завдяки цьому виробляють чисту продукцію. Отримувати підвищену стипендію, звісно, приємно, але ще більше пишаюся тим, що це – іменна стипендія засновника органічного підприємства.

Ігор Гришук – студент 3-го курсу факультету ветеринарної медицини. На навчання приїхав з міста Лубни. Вибір професії для нього не був випадковим, адже Ігор – представник династії ветеринарних лікарів. Його дідусь Віктор Григорович родом із Харкова, в Лубни потрапив після закінчення вишу за розподілом та так тут і залишився. Працював на Лубенській станції по боротьбі з хворобами тварин, на державному підприємстві ветеринарної медицини, очолював ветеринарну лікарню та районне управління ветеринарної медицини, зараз – заступник начальника районної державної лікарні ветеринарної медицини. Бабуся Тетяна Сергіївна працює у ветаптеці. Батько хлопця Андрій Вікторович теж закінчив ПДАА, працював ветлікарем, керував ветлікарнею, нині – начальник районного управління держпродспоживслужби. Ігор любить тварин, з дитинства цікавився їхнім лікуванням. Його інтерес до ветеринарії, звісно, схвалюють і підтримують батько й дідусь.

– Навчатися намагаюся якнайкраще, щоб рідним не було соромно за сина й внука, – пояснює Ігор. – Та й мені самому приємно, коли в заліковій книжці хороші оцінки. Іменну стипендію отримав, здавши сесію на «п'ять». Також я брав участь у конференції з біохімії. Можливість одержувати підвищену стипендію – добрий стимул для успішного навчання. Хоча я не дуже й розраховував, що дасть її саме мені. Тим приємніше, що отримую цю стипендію від такого відомого аграря як С.С. Антонцев.

Ось такі вони – студенти, якими пишається Полтавська державна аграрна академія. І засновники, керівництво нашого підприємства також задоволені успіхами цих молодих людей і раді, що в їхніх здобутках є й часточка праці колективу «Агроекології». Сподіваємося, що стипендіати С.С. Антонця стануть чудовими фахівцями з аграрної професії і принесуть багато користі вітчизняному сільському господарству та всьому українському суспільству.

Галина Озерська

Перемагати допомагають знання
про «Агроекологію»

Нещодавно студенти факультету агротехнологій та екології Полтавської державної аграрної академії повернулися з Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Агроекологія», де стали одними з кращих серед вихованців усіх аграрних вишів. А допомогли їм у цьому знання про наше підприємство.

Студентські олімпіади – давня традиція, яка існує вже не одне десятиліття. Вони спонукають студентів краще навчатися, змагатися між собою за першість у різних дисциплінах, виявляють вищі навчальні заклади, де викладання цих дисциплін ведеться на найвищому рівні. Не став винятком і нинішній навчальний рік. Перші етапи таких олімпіад відбулися у вишах, і їхні переможці отримали право представляти рідну «альма-матер» на всеукраїнському рівні. Так, всеукраїнський етап олімпіади з агроекології пройшов на базі Львівського національного аграрного університету. Полтавську державну аграрну академію на ньому представляли переможці першого етапу, студенти-екологи факультету агротехнологій та екології: четвертокурсниця Анна Корнієнко і Галина Васейко та третьокурсниця Ольга Губченко.

Всеукраїнський етап проходив у три тури. В першому з них, теоретичному, учасники мали дати письмові відповіді на ряд запитань. Другий тур являв собою комп'ютерне тестування. У третьому, творчому, турі студенти повинні були у довільній формі описати модель сталого розвитку сільського господарства, яку, на їхню думку, слід було б рекомендувати для поширення в усій країні.

Саме цей, третій, тур став вирішальним для наших дівчат. У ньому вони описали модель органічного господарювання в ПП «Агроекологія». Напевне, зробили це настільки переконалими, що журі у підсумку присудило їм друге командне місце в олімпіаді. І це – чудовий результат. Адже загалом участь у всеукраїнському етапі взяла 37 команд. І суперники у полтавці були гідні, зокрема, приїхали команди провідних українських вишів – Національного університету біотехнологій і природокористування, Харківського, Уманського аграрних університетів тощо. Єдина команда, яку не вдалося обійти, прибула з Миколаєва.

Успіх на олімпіаді засвідчив, що в ПДАА викладання екологічних дисциплін ведеться на високому рівні, що дозволяє випустити спеціалістів, які обов'язково знайдуть своє місце на виробництві й у науці.

– Ми читаємо ряд дисциплін, пов'язаних із агроекологією, – розповів старший викладач кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування Сергій Пономаренко, який готував команду до олімпіади. – Це – «Інтегровані системи захисту рослин», «Екологічно обґрунтовані системи захисту рослин», «Сучасні проблеми агроекології», «Основи сільськогосподарської екології». Студентам розповідаємо про протиерозійний обробіток ґрунту, шкідливий вплив пестицидів на довкілля й здоров'я тощо. Вивчаючи екологізацію землеробства, наводимо приклад ПП «Агроекологія». Досвід цього підприємства висвітлюємо під час викладання всіх екологічних дисциплін.

Отже, під впливом почутого на заняттях, полтавські учасниці олімпіади чудово впоралися з конкурсним завданням. І завдяки цьому не лише стали призерами, а ще й зробили свій внесок у поширення знань про органічне землеробство, його систему, засновану Семеном Свиридоновичем Антонцем.

– Нам кожен викладач кафедри екології розповідає про «Агроекологію», – говорить Анна Корнієнко. – Крім того, в нашій академії проводилася конференція, на якій теж йшлося про це підприємство. Вважаю, оскільки ми живемо на Полтавщині, повинні знати про нього, про цей досвід, розповідати про нього іншим.

– Мене дуже цікавить екологія, – підключає Галина Васейко. – Тож і розповіді наших викладачів про досвід ПП «Агроекологія» допомагають опанувати професію. Торік я теж брала участь у всеукраїнській олімпіаді з агроекології й посіла там 3-тє місце в особистому заліку. Думаю, отримані знання допоможуть мені й у практичній роботі.

Ми раді привітати студентів та їхніх викладачів з черговим успіхом та побажати їм ще більше перемог, а головне – плідної праці у галузі екології. Адже, без сумніву, саме за екологізацією всіх сфер життя, а насамперед – сільського господарства, майбутнє і нашої країни, і людства.

Тетяна Огнева

Особистість

Служіння українській культурі

Кожен концерт, який відбувається у Михайликівському сільському будинку культури, стає подією для всього села. Концертів чекають, до них готується і колектив СБК, і учасники художньої самодіяльності – як дорослі, так і учні Михайликівської школи. І важливу роль у тому, що ці заходи проходять на гідному рівні, відіграє талант художнього керівника СБК Володимира Михайлеца, його бажання кожного разу вигадати якусь цікавинку.

Наш земляк Володимир Михайлець – людина, в житті якої творчість присутня не через освіту чи роботу, а за покликом серця. Адже освіту має інженерну, працювати доводилося на різних посадах, а от музика, пісня захоплювали з дитинства й супроводжували завжди. Свого часу зі своїми трьома дітьми – Мариною, Олексієм і Тетяною навіть створив сімейний ансамбль, який виступав не лише у рідному селі, а й на різних фестивалях, конкурсах районного й обласного масштабу.

– Моя мама Галина Калістратівна мала ідеальний слух і добре співала, – згадує Володимир Олексійович. – А ровесники мого батька часто згадують молоді роки, коли йому не було рівних на танцювальному майданчику. У 1972 році батьки купили мені гітару, а родичі подарували гармошку. На гармошці вивчився грати сам, а на гітарі перші шість простих акордів показав мені єдиний, хто міг грати на ній у Михайликах, – Віктор Кузьмич Фролов. На основі цих шести акордів я розробив свій стиль гри на слух. І з того часу і дотепер я в школі, в інституті, в армії – одним словом, скрізь, беру участь у художній самодіяльності і без цього себе не уявляю.

Багато років Володимир Михайлець – учасник ансамблю народних інструментів, у складі якого виступає практично на кожному концерті в СБК, на районних зльотах колективів художньої самодіяльності. Також бере участь в організації різних заходів у будинку культури і у селі. А ще – співає в церковному хорі Михайликівського храму Симеона Богоприємця, поставивши свій талант на службу Богу. Напевне, цілком логічно, що зрештою Володимир Михайлець став художнім керівником СБК і може працювати над розвитком і поширенням української культури вже на професійній основі. А в те, що в справжньої, виплеканої на вікових українських традиціях культури є майбутнє, вірить усім серцем.

– Як на мій погляд, перспективи збереження української культури на місцевому рівні є завжди, – вважає Володимир Олексійович. – Деколи вони гірші, деколи кращі, в залежності від того, як складаються обставини в конкретному місці. Я згадую середину 1970-х років, коли ми проводили концерт в селі Новоселівка Зінківського району. У Михайликах тоді вже був вокально-інструментальний ансамбль. І поки ми вивантажували апаратуру та налаштовували електрогітару, біля будинку культури зібралися місцеві жителі. Молоді дівчата в квітчастих хустках, хлопці в блискучих чоботах із задоволенням танцювали під гармошку польку, карапет та інші танці. І це було так органічно і приємно, від цього так повіяло старими традиціями, які на той час там ще зберігалися, що я це пам'ятаю і сьогодні. Ні до того, ні після, я вже такого не зустрічав. А шкода. Тож ми у Михайликівському СБК намагаємося повернути оту забуту атмосферу народності.

Зрозуміло, що найкращим показником цієї роботи є повний зал задоволених глядачів. А щоб інтерес до виступів художньої самодіяльності не втрачався, її учасники завжди у творчому пошуку. Тож і приходючи на черговий концерт публіка чекає сюрпризів, нових номерів. Так, люди завжди із задово-

Володимир Михайлець

ленням слухають українські пісні у виконанні чарівного жіночого ансамблю, який постійно оновлює репертуар, підшуковуючи все нові й нові твори. Танцювальні композиції в українському стилі представляють на суд глядачів учасники молодіжного танцювального колективу. А ансамбль народних інструментів додає національної самобутності усім концертним програмам і в Михайликах, і за межами села. Учасники художньої самодіяльності виконують і стародавні, і сучасні твори, під час концертів до тих чи інших свят знаходять пісні відповідної тематики. Наприклад, на Новий рік та Різдво звучать щедрівки та колядки. Подекуди концерти проходять на відкритому повітрі, наприклад, на купальські свята – в зоні відпочинку біля ставка.

Утім, виступи художньої самодіяльності – це не лише можливість продемонструвати власні таланти й розважити публіку, а ще й спосіб виховання культури й смаку. На жаль, зараз доволі часто можна стикнутися зі зразками псевдоукраїнської культури, коли несмак і відсутність таланту видають за щось модне, сміливе й сучасне. Художній керівник Михайликівського СБК вважає, що таке явище на сцену цього закладу пускати не можна.

– На мою думку, українська культура починається з української пісні, а значить, псевдокультура починається з низькопробної української пісні, – розмірковує Володимир Михайлець. – Українська пісня повинна мати хорошу мелодію і нести здоровий глузд у словах, які, в свою чергу, мають звучати милозвучно і лягати на душу. Наш глядач – розумний, і йому не потрібно один і той самий рядок повторювати по 20 разів у різній інтерпретації, то притиснувши голос, то додаючи децибелів. Вважаю такий «культурний продукт» неприйнятним. Крім того, нині можна й ненормативну лексику з вуст співаків почути. У житті, звісно, бувають моменти, коли без міцного слівця важко обійтися. Але сипати ними зі сцени на глядача, який прийшов із сім'єю почути щось приємне, розслабитися, отримати задоволення від прекрасного, – це вже вульгарність найнижчого ґатунку.

У репертуарі самодіяльних митців Михайликівського СБК таких «творів», звичайно, немає. Хоча й полюють розважити публіку жартівливими піснями сучасних авторів, все ж вибирають такі, котрі не соромно заспівати і перед молоддю, перед сімейною аудиторією. Є в них і твори патріотичної тематики. Один з улюблених серед них – «Пісня про Михайлики», яка фактично стала гімном села. Написав її Володимир Михайлець, який не тільки грає й співає, а ще й вправно віршує та може покласти вірші на власну музику. Нинішнього року гімну Михайликів виповнюється вже 15 років.

– Колись я замислювався над тим, чому про Михайлики немає жодної пісні, – розповідає історію створення гімну його автор. – Адже в нашому селі було дуже багато самодіяльних поетів. От хоча б славнозвісний Михайло Любимий, який випустив уже кілька книжок з віршами. Такі роздуми призвели

до ідеї виправити це, на мою думку, упущення, яка вилілася в пісню про Михайлики. Написав я її у 2002 році. Чи вдала спроба, чи ні – судити землякам.

Наша розповідь про цю талановиту людину буде неповною, якщо не згадати й інші захоплення Володимира Михайлеца, які також перебувають у площині культури. Так, він цікавиться історією рідного краю, своєї сім'ї й мрії написати «Книгу роду». Для цього вже збирає матеріали, завдяки чому, наприклад, дізнався, що рід його – козацький.

Також збирає відомості, документи, що стосуються рідного села, в тому числі – фотографії земляків. Із цих світлин робить стенди, які є невід'ємною частиною оформлення Днів села. Вони завжди привертають велику увагу глядачів, які з цікавістю впізнають своїх родичів, розповідають про них молоді. Але це – тимчасові, одноденні експозиції. У мріях Володимира Олексійовича – створення краєзнавчого музею Михайликів, де завжди збереглися б усі зібрані матеріали. А ще вважає, що тут треба створити музей органічного землеробства. Дійсно, де ж його й робити, як не в Михайликах? Адже саме тут розпочалася епоха українського органічного землеробства, працює знамените підприємство «Агроєкологія».

– Це був би найпопулярніший музей у Шишацькому районі, – впевнений Володимир Олексійович. – І це додало б слави нашій Михайликам. Тому що кожне село повинно бути оригінальним, щоб у ньому цікаво було жити.

Ще одне захоплення – різьблення по дереву. Це ремесло свого часу опанував дідусь Василь Михайлович. В нього був саморобний токарний верстат, і він забезпечував усе село прядками та різним дерев'яним реманентом. Дотепер у Володимира Михайлеца залишилися вирізані дідушем три дерев'яні ложки – різні за розміром, оригінальної форми. А сам він почав вирізати в армії, коли служив на ракетному полігоні «Капустин Яр». Спочатку у вільний час вирізав хлопцям на пам'ять сувеніри – маски різних персонажів. Коли ці роботи побачив командир частини, офіційно, наказом, зробив здібного солдата різьбярем по дереву. Тож довелось брати участь в оформленні солдатських кафе. Крім того, командир вимінював роботи різьбляра на щось необхідне для частини. Після армії на це захоплення завжди було обмаль часу, але нові роботи все ж з'являються. Зокрема, зараз майстру цікава гоголівська тематика.

Та головним захопленням і справою життя все ж залишається служіння українській пісні, музиці, культурі, робота на благо громади. І Володимир Михайлець радий, що в Михайликах цим переймається багато людей.

– Я не можу нарадуватися тим колективом, який згуртувався в нашому будинку культури, – зізнається він. – Прізвища його учасників вже не раз друкувалися в нашій газеті. На мою думку, найголовніше – це дружба, доброзичлива атмосфера. Велику допомогу надає сільській старості Михайло Михайлик, який вникає в усі питання проведення будь-якого свята, тісно співпрацює з керівництвом ПП «Агроєкологія», з фермерами та орендарями, які, в свою чергу, позитивно відгукуються на всі хороші пропозиції. Дуже відповідально ставиться до своєї роботи директор СБК Ольга Бігдан. А якщо керівник на своєму місці, тоді й колективу комфортно. На святкуваннях дня культури в Михайликах до нашого СБК від імені громади вручили ноутбук – це дуже допоможе нам у роботі. Тепер залишилося поновити апаратуру для якісного озвучення, і тоді всі наші мрії здійсняться. Радує й те, що з керівництвом будинку культури співпрацюють школа й дитячий садочок, і завдяки юним учасникам концерти набувають нових барв. Це й глядачам цікаво, бо кожен хоче побачити на сцені свою дитину чи внучатку, яке колись, може, стане відомим артистом.

Маючи нагоду, хочу подякувати всім, хто підтримує художню самодіяльність в нашому старостаті – своєю участю чи матеріальною допомогою і запросити бажаних приходити до будинку культури, брати участь у концертах, а може, просто з цікавою пропозицією. Ми будемо дуже раді.

Бесідувала Тетяна Огнєва

Із щирою повагою вітаємо
Антоніну Семенівну

АНТОНЕЦЬ –

заступника генерального директора
ПП «Агроєкологія», з Днем народження!

Від усього серця бажаємо міцного миру,
душевного спокою, натхнення
для Вашої важливої щоденної праці,
нових звершень і здобутків.
Здоров'я Вам на довгі літа,
багато радості і щастя,
родинного тепла й благополуччя!
Нехай мрії збуваються, а життя буде
щедрим на світлі дні й добрих людей.

Колектив ПП «Агроєкологія»

Сердечно вітаємо
з 60-річним ювілеєм шановного
Сергія Семеновича АНТОНЦЯ –
директора ПрАТ «Обрій»!

Щиро бажаємо ювіляру завжди чудового
настрою, невичерпного оптимізму,
цікавих ідей, успіхів в усіх починаннях.
Міцного Вам здоров'я, довголіття,
без ліку щасливих хвилин у колі друзів
і рідних, задоволення від праці і життя,
радості й достатку!

Колектив підприємства

Іменинники
червня

1 червня

Сергій Семенович АНТОНЕЦЬ, директор ПрАТ «Обрій»
Сергій Миколайович ШАПОВАЛ, тракторист

2 червня

Олена Гуріївна БАРАТ, комірник
Володимир Костянтинович ЧОРНОБАЙ, електроварник
Василь Кіндратович ГУРІН, бригадир теслярів
Оксана Степанівна ОЛЕФІР, санітар

4 червня

Сергій Рубенович ШАГЕРМАНОВ, водій

5 червня

Анатолій Васильович СУДЕНКО, водій

6 червня

Галина Іванівна ШЕВЧЕНКО, санітар

7 червня

Юрій Іванович ТОВСТОЛІП, монтажник

Павло Борисович ЗАХАРЧЕНКО, керівник відділу

8 червня

Ірина Миколаївна ВЕРДУН, тваринник

В'ячеслав Сергійович МАНДРИКА, водій

9 червня

Інна Миколаївна ПЯНИДА, лаборант

Юлія Євгенівна МАНГУРА, доярка

10 червня

Зинфіра Іслам Кизи МАМІШЕВА, доярка

12 червня

Олександр Іванович БІЛОУС, оператор ЗАВУ

13 червня

Олександр Миколайович МАХІБОРОДА, механізатор току

14 червня

Лариса Петрівна БЕЙГУЛ, комірник

15 червня

Сергій Миколайович ОНІШКО, начальник служби

охорони

16 червня

Анатолій Євгенійович ПУЧКОВ, охоронець

Віктор Михайлович КОРОЛЕВ'ЯТ, тракторист

Валентина Іванівна СЕРДЮК, санітар

17 червня

Ірина Вікторівна ІВЕР, охоронець

19 червня

Любов Володимирівна КОРНІЄНКО, охоронець

Вадим Володимирович РОСТОВСЬКИЙ, оператор млина

21 червня

Василь Олександрович НЕЧИТАЙЛО, тракторист

22 червня

Михайло Михайлович ДЗЯМКО, різноробочий

23 червня

Лариса Володимирівна ДУБОВИК, доярка

24 червня

Олександр Сергійович ГАЗІЗОВ, лаборант

25 червня

В'ячеслав Олексійович ДАЦЕНКО, охоронець

Олексій Вадимович БИСТРИХ, тваринник

Микола Володимирович ПЕТРОВСЬКИЙ, охоронець

29 червня

Іван Олегович ФЕРЕЛЕТІЧ, тваринник

Вітаємо іменинників
та щиро бажаємо здоров'я, щастя,
миру, успіхів, благополуччя!

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче
видання ПП «Агроєкологія»

Зареєстровано управлінням
у справах преси та інформації
облдержадміністрації 25.08.2003 р.
Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»
ВИДАВЕЦЬ:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»

ШЕФ-РЕДАКТОР:
С.С. Антоненко
ВІДПОВІДАЛЬНА
ЗА ВИПУСК:
Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ:
А.С. Антоненко,
В.М. Самородов,
К.І. Ярченко,
Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
38013, Шишацький район,
с. Михайлики, вул. Леніна, 26
тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36.
Газета виходить двічі на місяць.
Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО
у ТОВ «Видавництво
«Миргород»
Зам. №
Розповсюджується
безкоштовно.